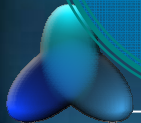

TÜRKİYE ENERJİ POLİTİKALARI İÇERİSİNDE KÖMÜRÜN ÖNEMİ

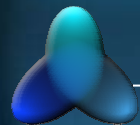
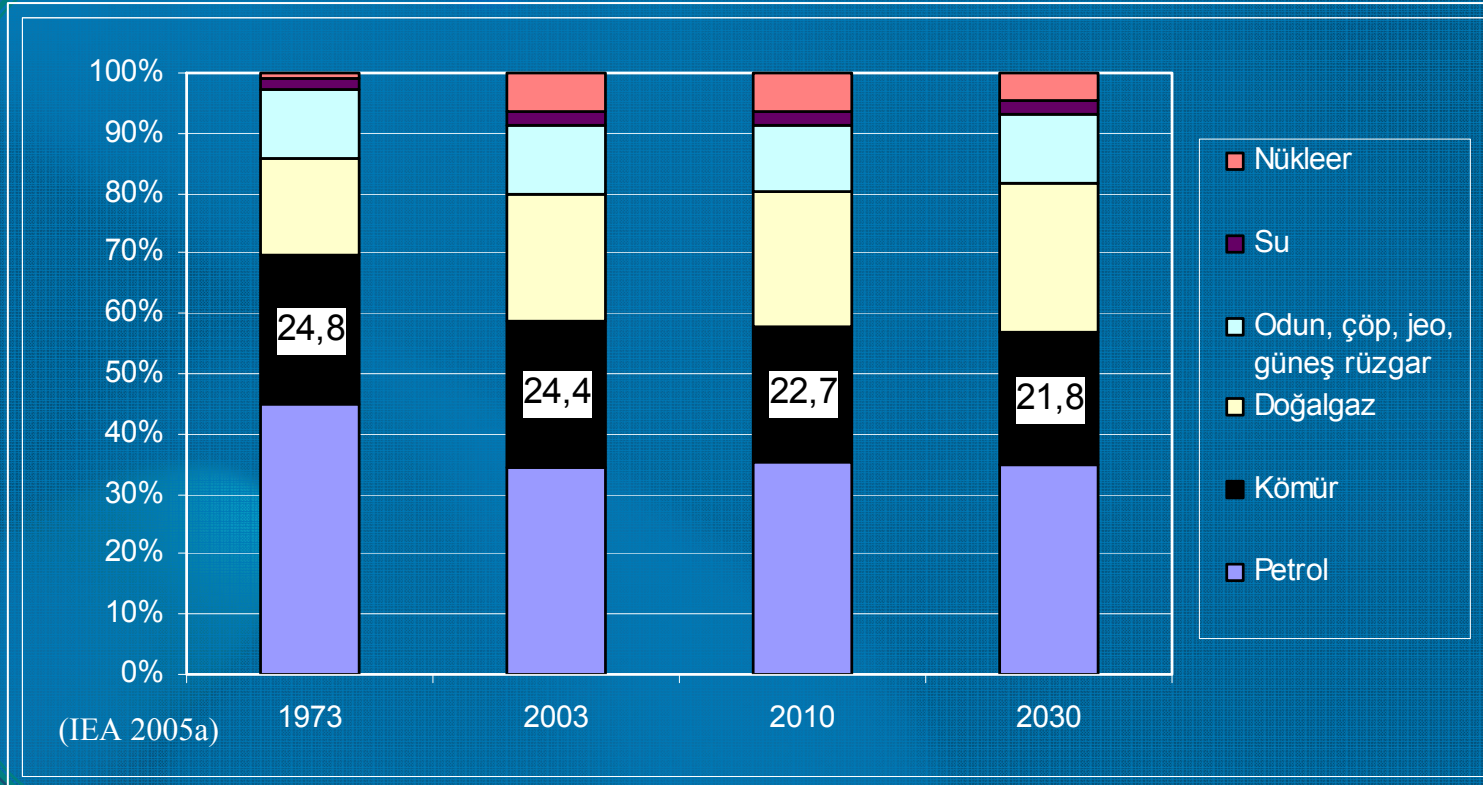
TMMOB Maden Mühendisleri Odası

ENERJİNİN ÖNEMİ

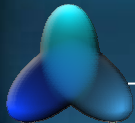
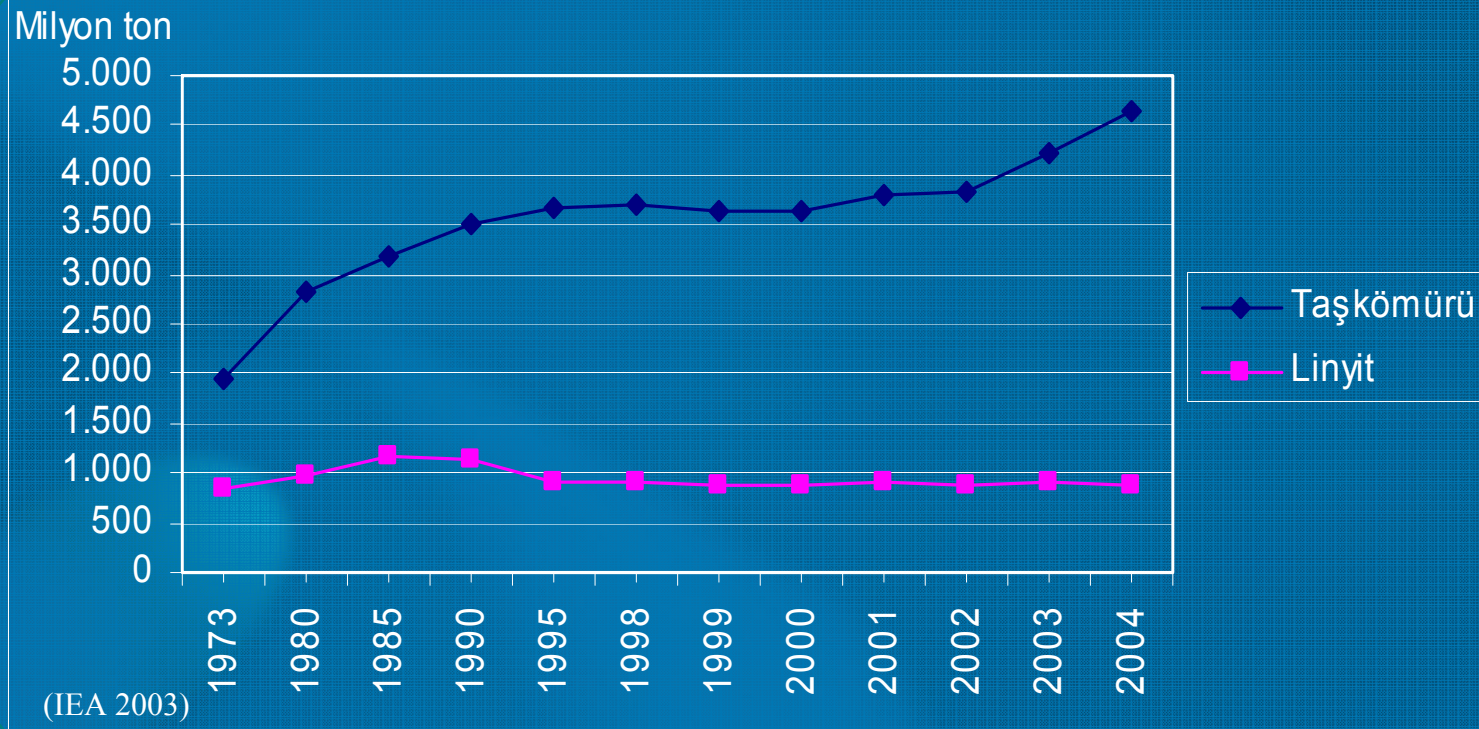
Sanayinin temel girdilerinden olan enerji, ulusların kalkınmalarında ve refaha ulaşmalarında büyük önem taşımaktadır. Sanayileşme ve kalkınma yarışında öne geçebilme çabasındaki uluslar, bu yarışta kendileri için en avantajlı hammadde ya da enerjinin arayışı içerisinde olmak zorundadırlar. Bu çerçevede, enerji kaynaklarına sahip bulunan ülkeler, yarışa bir adım önde başlamaktadırlar.

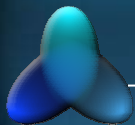
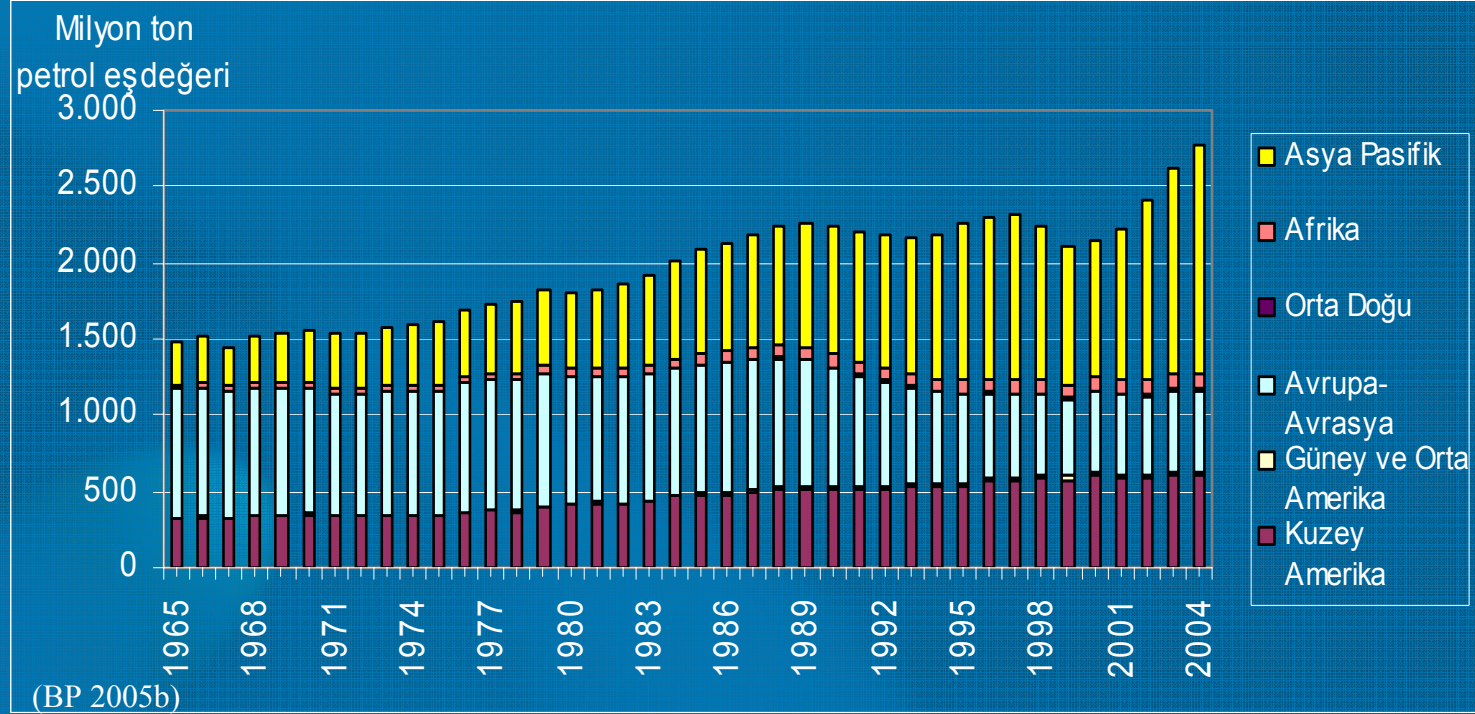
DÜNYA BİRİNCİL ENERJİ ARZININ KAYNAKLARA GÖRE DAĞILIMI

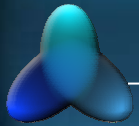
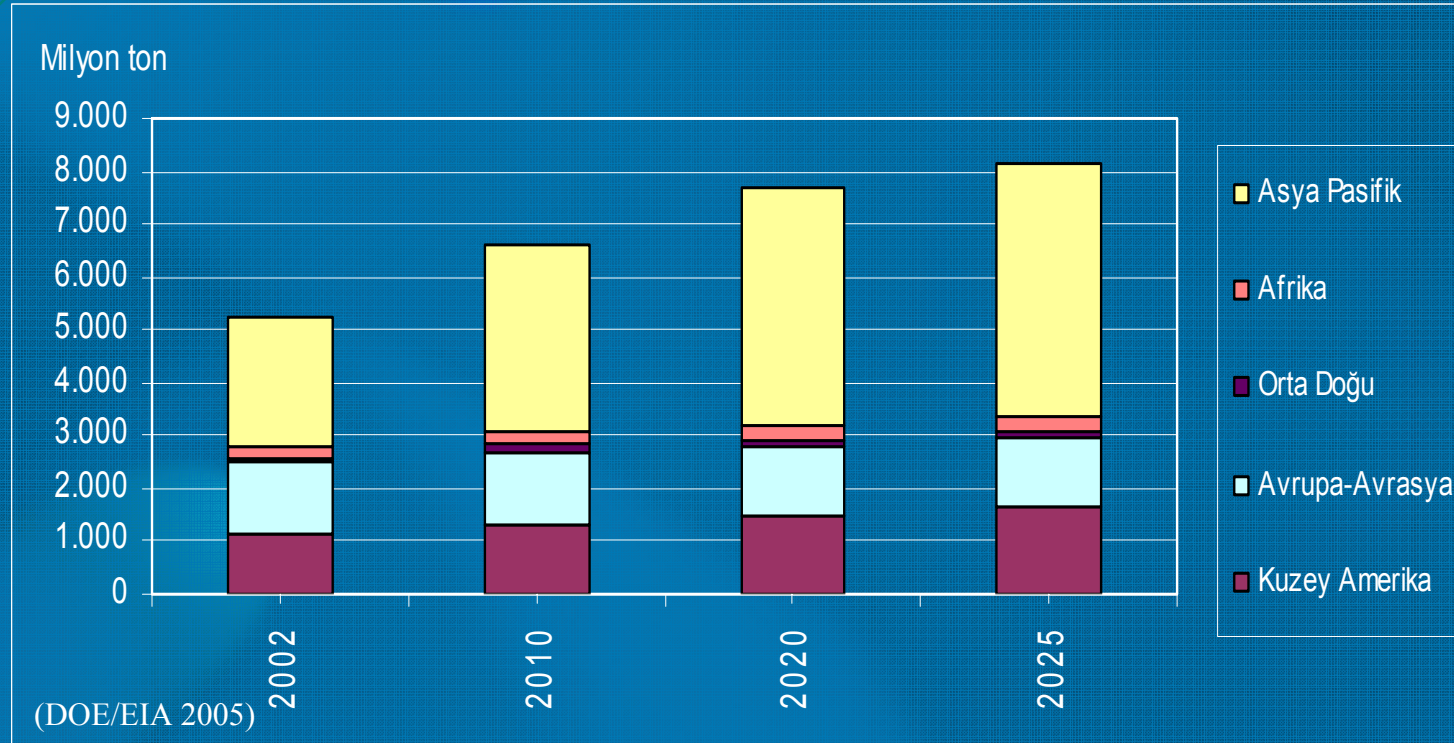
YILLAR İTİBARIYLA DÜNYA TAŞKÖMÜRÜ VE LİNYİT ÜRETİMLERİ

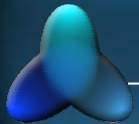
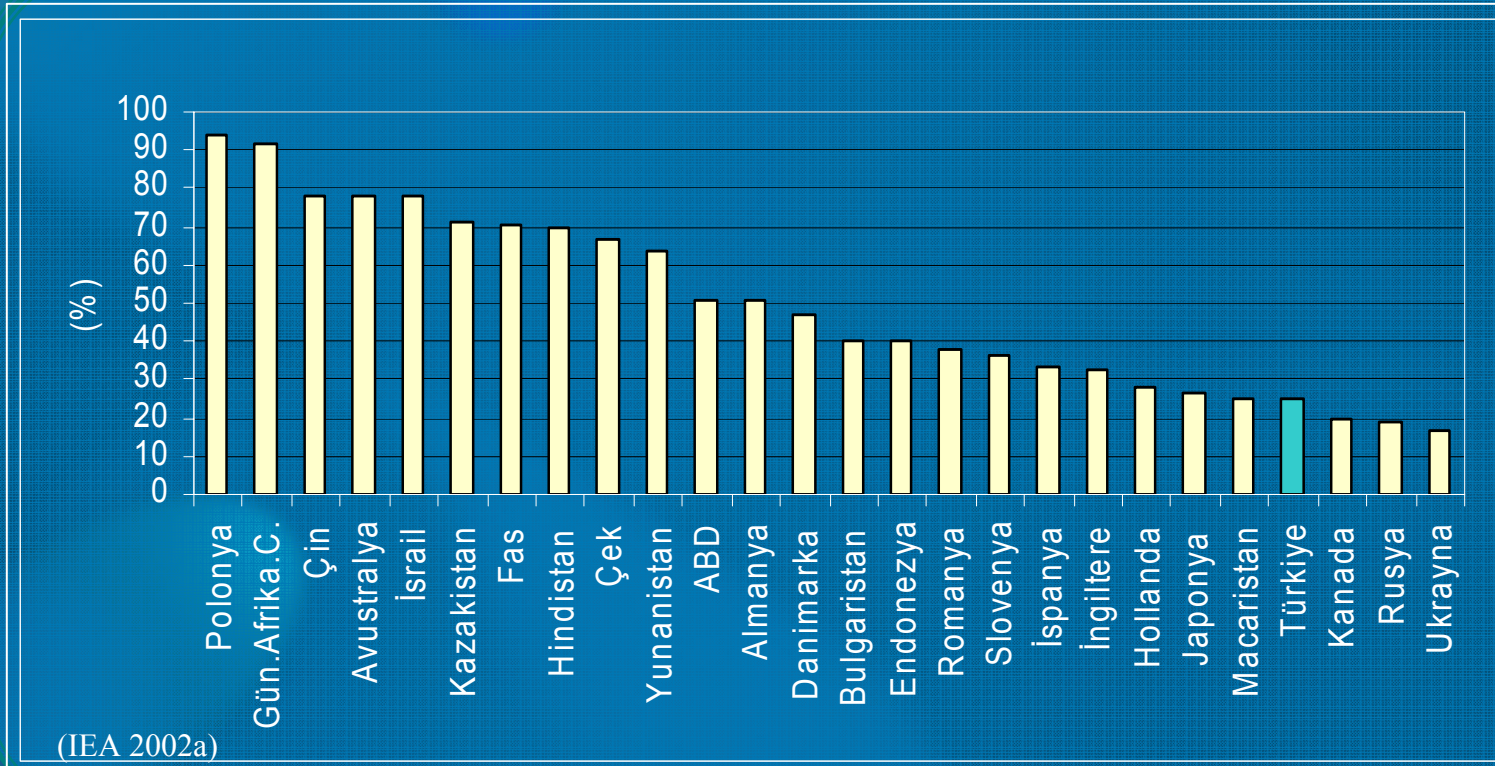
YILLAR İTİBARIYLA DÜNYA KÖMÜR TÜKETİMİ

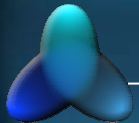
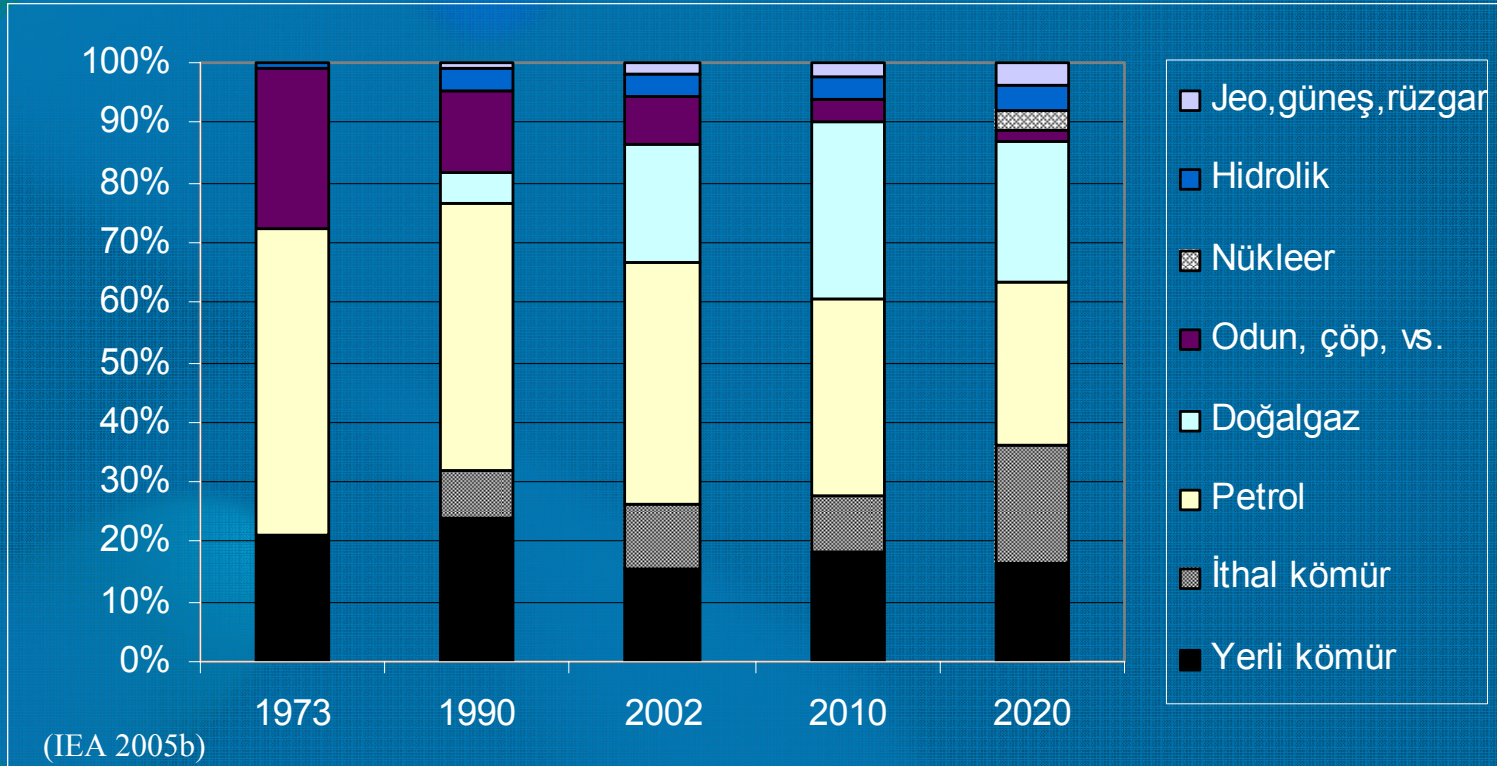
DÜNYA KÖMÜR TALEP TAHMİNİ

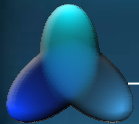
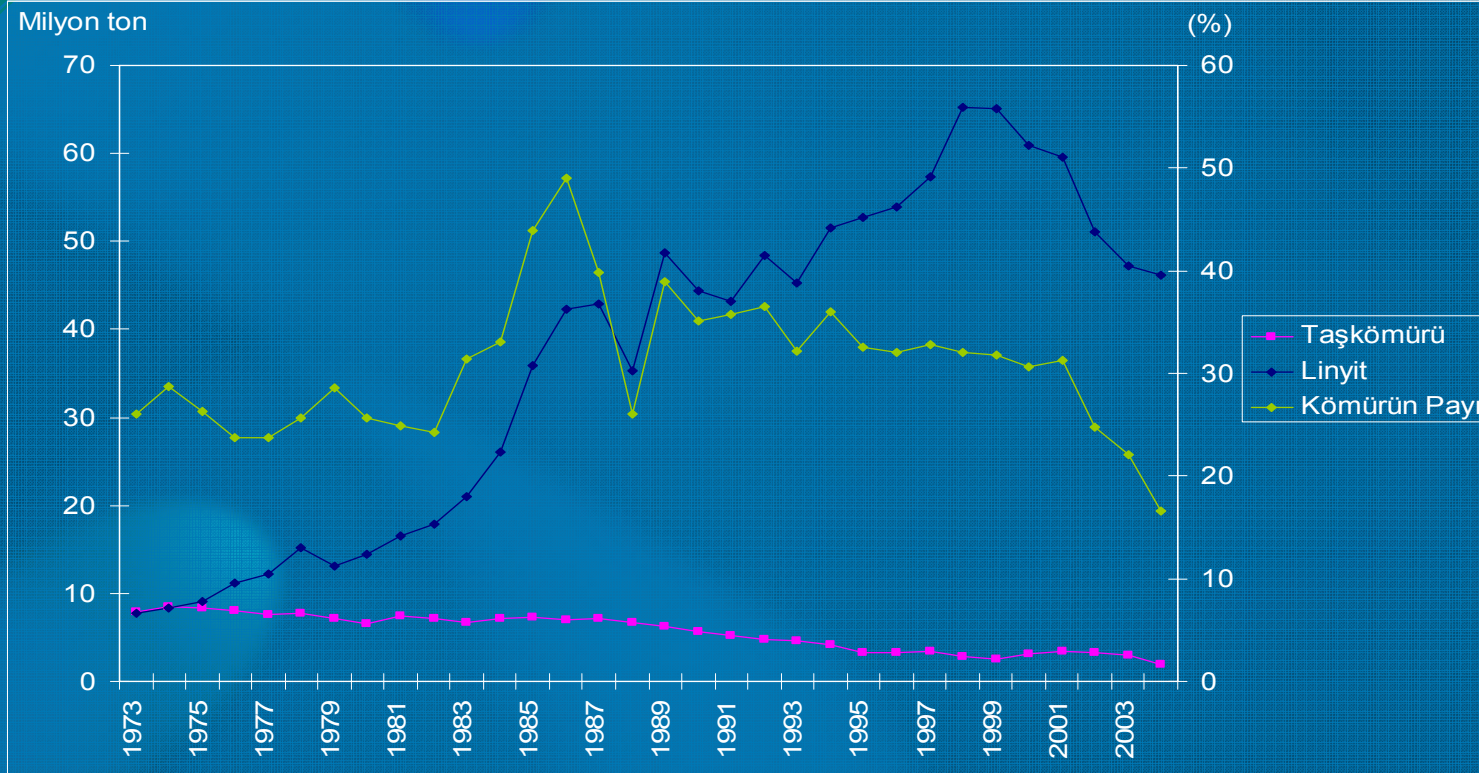
ÇEŞİTLİ ÜLKELERDE ELEKTRİK ÜRETİMİNDE KÖMÜR KULLANIM ORANLARI

TÜRKİYE TOPLAM BİRİNCİL ENERJİ ARZININ KAYNAKLARA DAĞILIMI

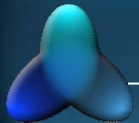

ÜLKEMİZ TAŞKÖMÜRÜ VE LİNYİT ÜRETİMLERİ İLE ELEKTRİK ENERJİSİ ÜRETİMİNDE KÖMÜRÜN PAYI

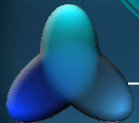
LİNYİTE DAYALI SANTRALLARIN KURULU GÜÇLERİ

Proje Adı	Kömür Tüketim Kapasitesi (bin ton/yıl)	Kurulu Güç (MW)
Muğla-Yatağan	5.350	630
Muğla-Milas-Sekköy	3.750	420
Muğla-Hüsamlar-Kemerköy	5.000	630
Çanakkale Çan	1.800	320
Kütahya Seyitömer	7.100	600
Kütahya Tunçbilek	2.450	429
Manisa Soma	8.000	1.034
Bursa Orhaneli	1.500	210
Afşin Elbistan	18.000	1.360
Sivas Kangal	5.400	450
Ankara Çayırhan	4.300	620
Toplam	62.650	6.703

ELEKTRİK ÜRETİMİ AMAÇLI İŞLETMEYE ALINABİLECEK LİNYİT SAHALARI

Saha Adı	Rezerv (bin ton)	Kömür Tüketim Kapasitesi (bin ton/yıl)	Kurulu Güç (MW)
Çankırı-Orta	51.000	1.500	100
Bingöl-Karlıova	26.000	1.115	100
Tekirdağ-Saray	129.000	2.500	300
Adana-Tufanbeyli	214.000	7.200	600
Bursa-Keles-Davutlar	67.000	1.200	160
Bolu-Göynük	39.000	1.200	150
Şırnak-Silopi	50.000	300	100
Manisa-Eynez	100.000	3.350	600
Kütahya-Derin Sahalar	100.000	2.500	300
Çayırhan 5-6	75.000	2.500	320
Elbistan	2.818.000	86.400	6.300
Konya-İlgın	152.000	3.100	500
Adıyaman-Gölbaşı	49.000	1.400	125
T O P L A M	3.870.000	114.265	9.655

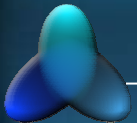

ELEKTRİK ÜRETİMİNDE KÖMÜRÜN ROLÜ

DEĞERLENDİRME

Dünya üzerindeki tüm ülkeler enerji maliyetlerini düşürmek amacıyla önceliği yerli kaynaklarına vermektedirler. Ülkemizde ise, kullanabilecek kaynaklar sınırlı olmamasına karşın, öncelik, yerli kaynaklara değil ithal kaynaklara verilmektedir.

Ülkemizde doğal gaz yok denecek kadar az bulunmaktadır. Ancak, düşük kalorili olmakla beraber zengin linyit kömürü yataklarımız mevcuttur. Yine, yıllardır ihmal edilen aramalar ile yeni kömür yataklarının bulunup geliştirilmesi olasılığı yüksektir. Söz konusu yataklar atıl bekletilirken, elektrik üretiminde doğal gaza ağırlık verilmesi, ülkemiz sanayi sektörlerinin gelişmesi bakımından son derece sakıncalıdır.

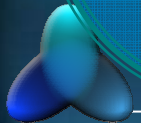
ELEKTRİK ÜRETİMİNDE KÖMÜRÜN ROLÜ

Ülkemizde, özellikle elektrik enerjisi üretiminde, yerli kömür kaynaklarımıza öncelik verilmesini gerekli kılan nedenler aşağıda sıralanmaktadır:

a) Ülkemiz enerji güvenliğinin sağlanması bakımından yeterli miktar ve kabul edilebilir maliyette, kesintisiz enerji kaynaklarının temin edilmesi gerekmektedir. Enerji güvenliği bakımından diğer kaynaklara göre daha avantajlı konumda bulunan kömür, bu özelliği nedeniyle dünyada elektrik üretiminde en fazla kullanılan yakıt durumundadır.

b) Ülkemizde, çok sınırlı doğal gaz ve petrol rezervleri olmasına karşın, ülke geneline yayılmış önemli linyit yatakları bulunmaktadır. Elektrik üretimi amacıyla kısa dönemde işletmeye alınabilecek linyit sahaları mevcuttur. Yine, yıllardır ihmal edilen aramalar ile yeni kömür yataklarının bulunup geliştirilmesi olasılığı son derece yüksektir.

c) Madencilik faaliyetlerinin, genel olarak, kırsal alanlarda yapılıyor olması bakımından, ekonomik, toplumsal ve kültürel eşitsizlikleri giderici etkisi ve dışsal fayda sağlama kapasitesi yüksektir. Faaliyetlerin gerektirdiği yol, su, elektrik, haberleşme gibi alt yapı gereksinimlerinin madencilik yapılan bölgeye getirilmesi ile söz konusu bölgede belirli düzeyde bir altyapı tesis edilmektedir. Söz konusu altyapı, kalkınmanın da temel unsurudur. Kömür madenciliği istihdam ağırlıklı bir sektördür. Bu niteliğiyle de bölgeler arası göçü sınırlayıcı niteliktedir. Kömür madenciliğinin doğrudan istihdam yaratma kapasitesinin yanında, kömüre dayalı diğer bölgesel sanayileri de geliştirmek suretiyle dolaylı istihdam yaratma özelliği de bulunmaktadır. Büyük ölçekli kömür madenleri, yapıldığı bölge için önemli bir gelir kaynağı durumundadır.

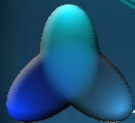
ELEKTRİK ÜRETİMİNDE KÖMÜRÜN ROLÜ

d) Kömürün, diğer enerji kaynaklarına göre maliyet avantajı bulunmaktadır. Kömürden elde edilen elektriğin birim maliyeti diğer kaynaklara göre daha düşüktür.

Elektrik üretiminde kullanılan kaynaklara göre maliyet (US\$/MWh)

	Kömür	Doğalgaz	Rüzgar
Yatırım	14-41	6-26	38-129
İşletme	2-15	1-8	5-36
Yakıt	1-35	28-45	-
Toplam	26-69	41-64	46-144

Kaynak: (WCI 2005c : s.14)

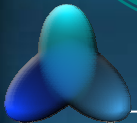
ELEKTRİK ÜRETİMİNDE KÖMÜRÜN ROLÜ

e) Kömürün, stoklarda depolanabilme özelliği bulunmaktadır. Bu durum, kaynak kullanım planlaması bakımından kolaylık sağlamaktadır.

f) Kömür santralleri iklim koşullarından etkilenmeden yıl boyunca durmaksızın çalışabilmektedirler.

g) Kömür kullanımına ilişkin olarak, son yıllardaki araştırma geliştirme çalışmaları ile, çok düşük ya da sıfır emisyonu kabul edilebilir maliyetlerde sağlama konusunda önemli mesafeler alınmıştır. Sürekli gelişmekte olan temiz kömür teknolojileri, kömürün çevresel performansını artırma bakımından bir dizi seçenek sunmaktadırlar. Söz konusu teknolojiler vasıtasıyla, emisyon ve atıkların azaltılması mümkün olmakta, kömürden elde edilen enerjinin verimliliği artmaktadır.

Dolayısıyla, bir yandan kömür aramaları yeniden başlatılırken diğer taraftan linyite dayalı termik santral ve maden işletmelerinin zaman kaybedilmeden projelendirilmesi, ülkemizin enerji güvenliği bakımından son derece önemlidir.

ELEKTRİK ÜRETİMİNDE KÖMÜRÜN ROLÜ

Sonuç olarak;

Ülkemizin ihtiyacı olan enerjinin, yerli kaynaklarımızdan karşılanması öncelikli hedef olmalıdır. Doğal gaz ağırlıklı enerji politikalarından vazgeçilmeli, linyite dayalı termik santral projeleri süratle devreye alınmalıdır.

Kömür aramalarına yeniden başlanılmalı, Neojen sahalardaki rezerv arama ve geliştirme çalışmaları detay olarak tamamlanmalıdır.

Ekonomik olarak işletilebilecek ve termik santrallerde elektrik üretimine yönelik değerlendirilebilecek büyük miktarda rezerv mevcuttur. Bu rezervin kullanımına yönelik çalışmalar zaman geçirilmeden yürürlüğe sokulmalıdır. Türkiye linyit rezervlerinin yaklaşık %40'ını oluşturan Elbistan Linyit Havzası'nda, halen işletilmekte olan Elbistan açık işletmesi rezervlerinin dışında, ekonomik olarak üretilebilecek 3 milyar tona yakın linyit bulunmakta olup, bu rakam toplam 6.300 MW'lık kurulu güce karşılık gelmektedir.

Temiz kömür teknolojilerinin kullanımı teşvik edilmelidir. Isıl değeri düşük, kül, nem ve kükürt değerleri yüksek olan kömürlerimizin iyileştirilmesi, dolayısıyla çevreye daha az zarar vermesinin sağlanması ve ithal kömürlerle rekabet koşullarının oluşturulması amaçlarıyla temiz kömür teknolojilerinin kullanımı yaygınlaştırılmalıdır.

